

Finanțat de Uniunea Europeană

GHID DE BUNE PRACTICI

ANGAJAREA CETĂȚENILOR
ȘI SOCIETĂȚII CIVILE
ÎN PROCESUL DE LUARE
A DECIZIILOR ȘI DEZVOLTARE
LOCALĂ SUSTENABILĂ

Proiectul „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” este finanțat de Uniunea Europeană și este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). În regiunea de Nord, partenerii proiectului sunt AO „Pro Cooperare Regională” și Asociația Obștească „CASMED”.

Acest ghid este disponibil și în limbile engleză și rusă.

Autori:

„Ghidul de bune practici” a fost realizat de AO „Nord Press Club” la solicitarea AO „Pro Cooperare Regională” și AO „CASMED”, în cadrul proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Opiniile exprimate în prezentul text aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al agenției de implementare, finanțatorilor și partenerilor proiectului.

Fotografiile utilizate în acest ghid sunt proprietatea ONG-ilor beneficiare de granturi, AO CASMED și AO ProCoRe.

CUPRINS

Lista abrevierilor utilizate	2
Cuvânt introductiv	3
Capitolul 1 – Prezentarea proiectului „Angajarea cetățenilor și societății civile în procesul de luare a deciziilor și dezvoltare locală sustenabilă”	4
Capitolul 2 – Implicarea cetățenilor în procesele de planificare și monitorizare legate de aprovizionarea cu apă și canalizare (AAC)	6
2.1. Asociația Obștească „Centrul de Dezvoltare Comunitară Integrată”	7
2.2. Asociația Obștească „Centrul de Resurse Univers”	8
2.3. Asociația Obștească „CUTEZĂTORUL” Fălești	9
2.4. Asociația Obștească „Pro Comunitate Băhrinești”	10
2.5. Asociația Obștească „Alianța Fermierilor din raionul Drochia”	11
2.6. Asociația Obștească „Centrul de Resurse pentru Tineret DACIA”	12
Capitolul 3 – Implicarea cetățenilor în domeniul managementului deșeurilor solide (MDS)	13
3.1. Asociația Obștească „Aripi de Viață”	14
3.2. Asociația Obștească „TINERGIE. Perspective și Dezvoltare”	15
3.3. Asociația Obștească „ARIS”	16
3.4. Asociația Obștească „Băxani-Casa Părintească”	17
3.5. Asociația Obștească „Centrul de Consultanță și Școlarizare în Agricultură Glodeni”	18
3.6. Asociația Obștească „Eco-Protect”	19
3.7. Asociația Obștească „Local Invest”	20
3.8. Asociația Obștească Asociația Dezvoltare Durabilă „Mileniul III”	21
3.9. Asociația Obștească „Consiliul Raional al Tinerilor din Florești”	22
3.10. Asociația Obștească Uniunea de persoane juridice Asociația Producătorilor Agricoli „TERAGRONORD”	23
3.11. Asociația Obștească „Asociația Femeilor de Afaceri din Sectorul Rural”	24
3.12. Asociația Obștească a Femeilor „Speranța-Mihăileni”	25
3.13. Asociația Obștească „Agro-Cons Drochia”	26
3.14. Asociația Obștească Centrul de Instruire și Dezvoltare Personală „ANIMA”	27
Capitolul 4 – Implicarea cetățenilor în domeniul eficientizării energetice (EE) a clădirilor publice	28
4.1. Asociația Obștească „Colaborare”	29
4.2. Asociația Obștească „DEMOS”	30
4.3. Asociația Obștească „Dialog”	31
4.4. Asociația Obștească „PLAI”	32
4.5. Asociația Obștească a Părinților în Sprijinul Învățământului	33
4.6. Asociația Obștească a Părinților și Pedagogilor „Cantemir Nord”	34
4.7. Asociația Obștească Centrul de Instruire și Dezvoltare Personală „ANIMA”	35
4.8. Asociația Obștească „Viitorul” din Sărata Veche	36
Lucrări de infrastructură. Realizări în cifre.	37

AAC	Aprovizionare cu Apă și Canalizare
APL	Administrație Publică Locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CLC	Comitet local de cetățeni
EE	Eficiență Energetică
GIZ	Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
MDS	Managementul deșeurilor solide
ONG	Organizație neguvernamentală
OSC	Organizație a Societății Civile
UE	Uniunea Europeană

Nevoia de îmbunătățire și transformarea socială și economică la nivel local, crearea de oportunități și modernizarea infrastructurii existente la sate, pentru a spori atractivitatea zonelor rurale în rândul tinerilor, necesită un efort comun din partea liderilor locali, autorităților, antreprenorilor și a cetățenilor în general. Organizațiile societății civile sunt unii dintre cei mai importanți actori implicați în procesul de mobilizare comunitară, pentru a îmbunătăți calitatea vieții populației printr-o dezvoltare durabilă și integrată la nivel local.

Succesul realizării schimbărilor pozitive în comunitățile noastre depinde de cooperarea și sprijinul acordat de organizațiile societății civile autorităților locale și regionale, pentru asigurarea unui proces de transformare la nivel local, în mod transparent și participativ. „Vocea” comună a organizațiilor societății civile în promovarea valorilor democratice și sporirea vizibilității cooperării dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, constituie o punte de legătură și o continuare în asigurarea impactului pozitiv asupra vieții cetățenilor prin intermediul proiectelor implementate.

Sergiu Mihailov,

Director executiv AO ProCoRe

CAPITOLUL 1

PREZENTAREA PROIECTULUI „ANGAJAREA CETĂȚENILOR ȘI SOCIETĂȚII CIVILE ÎN PROCESUL DE LUARE A DECIZIILOR ȘI DEZVOLTARE LOCALĂ SUSTENABILĂ”

Proiectul **„Angajarea cetățenilor și societății civile în procesul de luare a deciziilor și dezvoltare locală sustenabilă”** este implementat în regiunea de dezvoltare Nord (municipiul Bălți și 11 raioane – Briceni, Edineț, Dondușeni, Drochia, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnîța, Râșcani, Sângerei, Soroca) de către AO „Pro Cooperare Regională” în parteneriat cu AO „CASMED”. Acesta are drept scop stimularea comunităților locale și organizațiilor societății civile să participe și să contribuie la asigurarea trans-

parenței în procesul de luare a deciziilor la nivel local. Proiectul este implementat în baza *Cadrului Unic de Sprijin al Uniunii Europene (UE), acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) sub egida Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” (2019-2021) implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).*

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Crearea și consolidarea capacităților OSC locale în planificarea participativă, achizițiile publice, monitorizarea și menținerea investițiilor în infrastructura publică.
- Promovarea și susținerea dezvoltării locale durabile în concordanță cu necesitățile cetățenilor prin granturi oferite OSC locale pentru implementarea proiectelor de scară mică.

Proiectul își propune să desfășoare activități în domeniul dezvoltării și fortificării capacităților asociațiilor locale precum și sporirii gradului de implicare a acestora în procesul de planificare partici-

pativă, monitorizării procurărilor / achizițiilor și asigurării durabilității investițiilor în infrastructura locală în cele 4 domenii prioritare: infrastructură pentru apă și canalizare, gestionarea deșeurilor, eficiența energetică, mediu și schimbările climatice.

Totodată, proiectul urmărește susținerea dezvoltării socio-economice durabile a comunităților locale, în concordanță cu necesitățile cetățenilor, prin oferirea de granturi către organizațiile societății civile pentru implementarea ideilor inovative în cele 4 domenii prioritare menționate.

ACTIVITĂȚILE PRIORITARE ALE PROIECTULUI:

Consolidarea capacităților OSC locale dar și APL:

- 77 ONG-uri instruite în domeniul scrierii și gestionării proiectelor;
- 20 ONG-uri și CLC instruite pe domeniul de planificare și monitorizare a achizițiilor;
- 26 de funcționari locali instruiți în domeniul de planificare și monitorizare a achizițiilor;
- 30 de membri ai Rețelei Regionale au fost instruiți în domeniile lobby, advocacy cât și în domeniul de responsabilitate socială;
- 27 de ONG-uri beneficiare ale programului de granturi au avut parte de mentorat în domeniul managementului proiectelor și al managementului financiar.

Programul de granturi pentru OSC-urile locale:

În cadrul programului de granturi au fost recepționate în total 102 idei de proiect pentru regiunea de nord, dintre care 89 în primul apel și alte 13 în apelul al II-lea. În urma procesului de evaluare și selectare a proiectelor comisia de evaluare a aprobat spre finanțare 28 de inițiative:

- „Granturi Mici” până la 10 000 Euro – 6 proiecte;
- „Granturi Medii” până la 30 000 Euro – 7 proiecte;
- „Granturi Mari” până la 50 000 Euro – 11 proiecte;
- În cadrul apelului II au fost finanțate 4 proiecte.

Valoarea totală a programului de granturi a constituit suma de 750 000 euro.

Crearea Rețelei Regionale

responsabilă de asigurarea coordonării și comunicării dintre membrii săi și diverși actori de nivel regional și național. Rețeaua Regională este formată din Asociațiile Obștești locale și totodată este deschisă pentru Comitetele Locale de Cetățeni, Grupurile de Acțiune Locală, Comitetele de seniori, Consiliile ale elevilor și oferă spațiu pentru coordonare și acțiuni comune cu autoritățile de stat privind politicile de dezvoltare regională și luarea deciziilor.

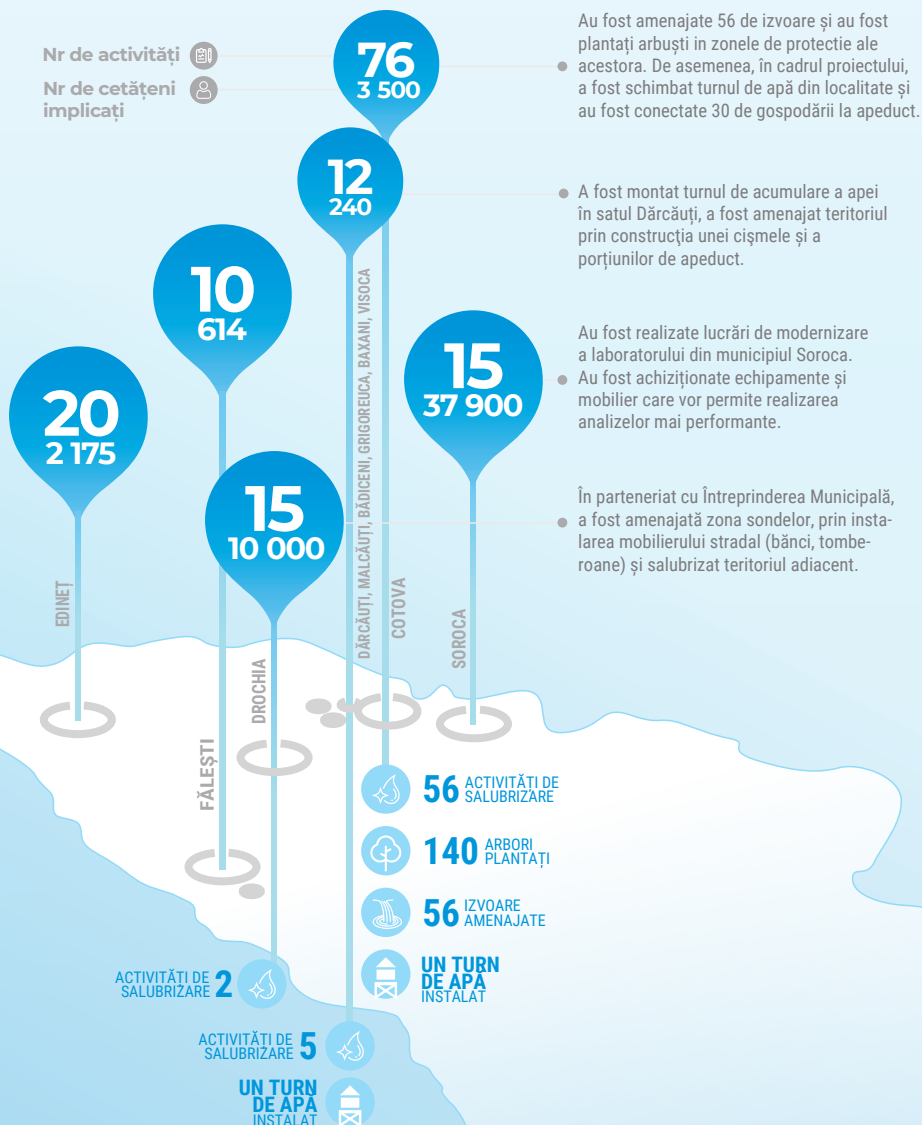
Beneficiarii proiectului constituie 27 de organizații ale societății civile, care au avut parte de suport financiar sub formă de granturi și instruire, 100 reprezentanți ai APL-urilor și peste 20.000 de cetățeni, locuitori din zona de nord a țării.

IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN PROCESELE DE PLĂNIFICARE ȘI MONITORIZARE LEGATE DE APROVIZIONAREA CU APĂ ȘI CANALIZARE (AAC)

Nr de activități

Nr de cetățeni implicați

Centrul de Dezvoltare Comunitară Integrată

TITLUL PROIECTULUI:

Consolidarea responsabilității beneficiarilor serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare: premiza unei investiții de succes în mun. Edineț

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Mun. Edineț

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

2 175 cetățeni, inclusiv Primăria mun. Edineț și Întreprinderea Municipală „Apă-Canal Edineț”

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Consolidarea capacităților membrilor Comitetului Local de Cetățeni (CLC) în asigurarea monitorizării eficacității și calității implementării proiectelor investiționale de dezvoltare a infrastructurii serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare, și implicarea lor în procesul de planificare a dezvoltării serviciului public de AAC, pe parcursul a 12 luni de implementare a proiectului.
- ➔ Creșterea gradului de conștientizare în rândul a peste 100 de tineri din mun. Edineț despre criza globală a apei, protecția mediului, precum și familiarizarea acestora cu procesul de gestionare a resurselor de apă, până la sfârșitul lunii a 12-cea de la implementarea proiectului.

BUNE PRACTICI:

ACCENT PE INFORMARE

Echipa de implementare a proiectului a organizat 6 sesiuni tematice de informare și instruire a membrilor Comitetului Local de Cetățeni (CLC) din mun. Edineț, în cadrul cărora au fost abordate problemele legate de forma de gestionare a rețelelor comune din blocurile locative, formarea tarifelor la serviciile publice. Aceste aspecte influențează negativ activitatea întreprinderii. Totodată, au fost realizate 20 de sesiuni de instruire pentru tinerii din mun. Edineț.

Activitatea a avut drept obiectiv responsabilizarea și educarea tinerei generații, în privința drepturilor și obligațiilor beneficiarilor serviciului public de aprovizionare cu apă și canalizare. În cadrul proiectului, a fost realizat un concurs de proiecții video, cu subiecte relevante în rândul tinerilor, având ca generic: „Criza mondială a apei și ce putem face la nivel local”. Iar pentru a fortifica rezultatele și a crește gradul de conștientizare în rândul populației, a fost realizat un sondaj online, despre perceperea de către populație a rolului său în monitorizarea implementării proiectelor de infrastructură, în special, cele de alimentare cu apă și canalizare.

Centrul de Resurse Univers

TITLUL PROIECTULUI:

**Abilitare, Participare,
Transparență - APT**

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Orașul Drochia

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

10 000 de locuitori ai or. Drochia, inclusiv
**20 de membri ai CLC, 30 de persoane
cu dizabilități și 600 de copii/elevi**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Consolidarea capacităților și abilitarea Comitetului Local de Cetățeni pentru monitorizarea achizițiilor și implementarea proiectelor de AAC cu finanțare UE.
- Informarea și implicarea locuitorilor or. Drochia în procesul de monitorizare participativă a investițiilor și dezvoltarea infrastructurii locale.
- Facilitarea relațiilor furnizorului de deservire cu apă și canalizare, cu beneficiarii de servicii și îmbunătățirea calității serviciilor prin dotare tehnică.

BUNE PRACTICI:

MODERNIZAREA – CHEIA SUCCESELUI

În cadrul proiectului, Întreprinderea Municipală „Apă-canal” a fost dotată cu echipament nou. În total, au fost cumpărate echipamente și ustensile în valoare de 253 591 lei. Printre noile achiziții se numără și 2 aparate de sudat, ciocan demolator, un generator, dar și un server pentru stocarea informațiilor.

Echipa de implementare a proiectului împreună cu voluntarii, în parteneriat cu Întreprinderea Municipală a amenajat zona sondelor prin instalarea mobilierului stradal (bănci și tomberoane) și au salubritat teritoriul adiacent.

Pentru a fortifica cunoștințele și a crește gradul de responsabilitate în procesul de consum al resurselor naturale, în grădinițele din orașul Drochia, au fost organizate activități de informare și educare a copiilor. Totodată, au fost implicați și chestionați părinții acestora.

Cutezătorul Fălești

TITLUL PROIECTULUI:

Cetățeni implicați - comunități dezvoltate - servicii de calitate

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Orașul Fălești și comuna Făleștii Noi

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

- **500 de reprezentanți** ai Consiliului și primăriilor locale,
- **19 membri** ai CLC din or. Fălești și **15** din s. Făleștii Noi,
- **60 de elevi informați** și **20 de tineri instruiți**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Abilitarea membrilor Comitetului Local de Cetățeni din or. Fălești pentru monitorizarea și implicarea cetățenilor în implementarea proiectului „Îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă a orașului Fălești”, finanțat din sursele UE.
- Sporirea gradului de sensibilizare a peste 25 mii de cetățeni timp de 12 luni, privind impactul și transparența proiectelor investiționale europene, rolul cetățenilor în procesele de luare și monitorizare a deciziilor, a achizițiilor și proiectelor investiționale.
- Aplicarea mecanismelor de participare a cetățenilor în or. Fălești și comuna Făleștii Noi, prin angajarea lor în monitorizarea proceselor de luare a deciziilor, achizițiilor, investițiilor

BUNE PRACTICI:

IMPORTANȚA COOPERĂRII INTERCOMUNITARE

În raionul Fălești, AO „Cutezătorul” a instruit și a fortificat capacitățile reprezentanților administrațiilor publice locale, dar și ale sectorului asociativ. În acest sens, au fost organizate 3 sesiuni de instruire cu genericul „Scrierea și implementarea proiectelor”, la care au participat peste 60 de reprezentanți ai acestor entități. Au fost organizate și desfășurate 2 ateliere regionale privind cooperarea intercomunală și regionalizarea serviciilor în comuna Rîșpeni și în or. Fălești.

În cadrul a 3 ateliere, a fost elaborată „Strategia de comunicare și implicare” a cetățenilor în luarea deciziilor și monitorizarea investițiilor publice pentru Primăria Făleștii Noi. Pentru a crește gradul de informare, conștientizare și educare a cetățenilor în domeniul asigurării transparenței și a îmbunătățirii serviciilor publice, în cadrul proiectului, în total, au fost organizate 62 de activități publice.

europene, îmbunătățirea serviciilor publice și asigurarea transparenței activității APL.

- Consolidarea capacităților organizaționale ale asociațiilor obștești „CUTEZĂTORUL”, „Noi - viitorul luminos”, Consiliul Raional al Tinerilor.

Pro Comunitate Băhrinești

TITLUL PROIECTULUI:

Cetățeni activi pentru apă potabilă în localitățile grupului Vest din raionul Soroca

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satele Dărcăuți, Malcăuți, Bădiceni, Grigoreuca, Baxani, Visoca din r. Soroca

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

240 de persoane implicate direct în cadrul activităților

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Abilitarea și implicarea, într-un mod semnificativ, a circa 50 de persoane, femei și bărbați, din localitățile Dărcăuți, Malcăuți, Bădiceni, Grigorăuca, Visoca, Baxani raionul Soroca, în activitățile de planificare a infrastructurii publice de aprovizionare cu apă și canalizare, de către autoritățile publice locale, în următoarele 12 luni.
- Participarea a circa 140 de persoane, femei și bărbați, din comuna Dărcăuți raionul Soroca, la implementarea politicii de dezvoltare și gestionare durabilă a infrastructurii publice de acces la apă potabilă, în următoarele 12 luni.
- Creșterea gradului de conștientizare a circa 5300 de locuitori din Dărcăuți, Malcăuți, Bădiceni, Grigorăuca, Baxani și Visoca din raionul Soroca, inclusiv aproximativ 500 elevi, cu privire la beneficiul economic și a protecției mediului ambiant al serviciului centralizat

BUNE PRACTICI:

APĂ MAI BUNĂ PENTRU LOCUITORII DIN SATUL DĂRCĂUȚI

În procesul de dezvoltare a localităților rurale, este importantă abordarea unei viziuni complexe a problemelor locale, astfel pentru realizarea acestei priorități, AO „Pro Comunitate Băhrinești” a facilitat procesul de elaborare participativă și a celui de aprobare de către consiliile locale a Componentei „Aprovizionare cu apă și canalizare” din cadrul Strategiei de dezvoltare socio-economică a com. Dărcăuți, r. Soroca (2021 – 2025).

A fost creat un Comitet local al Cetățenilor, care monitorizează achizițiile și lucrările de montare a turnului de acumulare a apei în satul Dărcăuți, amenajarea teritoriului cu construcția unei cișmele și a porțiunilor de apeduct. Aceste lucrări sunt realizate din resursele proiectului. Iar pentru a crește gradul de informare a cetățenilor și de sensibilizare a acestora vis-a-vis de problema gestionării eficiente a resurselor de apă, a fost elaborat și postat pe rețelele de socializare, un film animat „Iepurașul Darcu bea apă curată”.

de asigurare cu apă și canalizare, obligațiile lor în calitate de beneficiari ai serviciilor, informarea acestora privind investițiile Uniunii Europene în Republica Moldova, în următoarele 12 luni.

Alianța Fermierilor din raionul Drochia

TITLUL PROIECTULUI:

Creșterea gradului de conștientizare și implicare a cetățenilor cu privire la ameliorarea situației ecologice a monumentului hidrologic de înaltă valoare

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Comuna Cotova, raionul Drochia

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

3 500 de locuitori ai satului Cotova

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Conștientizarea și implicarea cetățenilor în scop de formare de opinie și diminuare a impactului negativ asupra mediului.
- ➔ Îmbunătățirea aprovizionării cu apă a cetățenilor din satul Cotova.

BUNE PRACTICI:

TINERII DIN „GARDA VERDE” PENTRU APĂ

În satul Cotova a fost format și instruit un grup de 80 de tineri, membri ai mișcării „Garda Verde”, care s-au implicat activ în procesul de reabilitare a surselor de apă potabilă din localitate.

În cadrul a 20 de activități, cu suportul echipei de proiect, au fost instruiți tineri care, ulterior, s-au implicat într-o amplă campanie de reparație, amenajare și înverzire a spațiilor verzi din preajma izvoarelor din localitate. Grupul de voluntari, împreună cu localnicii, au plantat arbuști și au amenajat în total 56 de izvoare în zonele lor de protecție. De asemenea, în cadrul proiectului, a fost schimbat turnul de apă din localitate și au fost conectate 30 de gospodării la apeduct. Locuitorii din Cotova se bucură de apă mai curată datorită proiectului cu investiție europeană.

Centrul de resurse pentru Tineret DACIA

TITLUL PROIECTULUI:

Măsurile de modernizare a securității și calității serviciilor publice de aprovizionare cu apă a populației municipiului Soroca

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Municipiul Soroca

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

37,9 mii de locuitori ai municipiului Soroca, inclusiv **18 membri** ai Coaliției Locale a Societății Civile, S.A. „Regia Apă-Canal Soroca”, dar și Primăria municipiului Soroca

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Abilitarea membrilor Coaliției Locale a Societății civile să participe activ și constructiv în procesele locale de luare a deciziilor cu privire la modernizarea securității și calității serviciilor publice de aprovizionare cu apă a populației municipiului Soroca, prestate de către Primăria municipiului Soroca, prin intermediul S.A. „Regia Apă-Canal Soroca”.
- ➔ Identificarea potențialului Primăriei municipiului Soroca în soluționarea multiplelor probleme din domeniul serviciilor publice de aprovizionare cu apă a populației municipiului Soroca, pentru perioada 2020-2025.
- ➔ Modernizarea laboratorului și a bazinului nr.1 de acumulare a apei în rețeaua de apeduct a municipiului Soroca, aflat în gestiunea S.A. „Regia Apă-Canal

BUNE PRACTICI:

MONITORIZAREA CALITĂȚII APEI POTABILE

În mun. Soroca, datorită proiectului implementat de AO „Centrul de Resurse pentru Tineret DACIA”, S.A. „Regia Apă-Canal Soroca” a eficientizat procesul de monitorizare a calității apei potabile. A fost creat un Grup de Lucru format din 11 membri, reprezentanți ai societății civile, Regia Apă-Canal dar și ai Administrației Publice Locale de nivelul 1 și 2.

Grupul de lucru a fost instruit și împuternicit pentru a fi implicat în procesul de Elaborare a Strategiei de dezvoltare a sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare a municipiului Soroca și a Planului de Acțiuni pentru perioada 2020-2025. Totodată, în cadrul proiectului au fost realizate lucrări de modernizare a laboratorului municipiului Soroca. Au fost achiziționate echipamente și mobilier care vor permite realizarea analizelor mai performante.

În cadrul proiectului, a fost contractat un consultant, care a oferit asistență tehnică în procesul de testare și atestare a laboratorului modernizat. Laboratorul modernizat în cadrul proiectului este unul de importanță regională, deoarece, în cadrul acestuia, vor fi realizate toate analizele necesare la stația de filtrare a apei din Soroca.

Soroca”, conform normelor legislației în vigoare a Republicii Moldova, care reglementează măsurile necesare de securitate în procesul tehnologic la aprovizionarea cu apă a populației.

CAPITOLUL 3

IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN DOMENIUL MANAGEMENTULUI DEȘEURILOR SOLIDE (MDS)

Nr de activități

Nr de cetățeni implicați

În cadrul proiectului, au fost achiziționate 6 seturi de laptop și imprimantă color pentru instituțiile de învățământ partener.

Au fost organizate 6 activități de salubritate, unde au participat peste 400 persoane.

În cadrul proiectului, a fost achiziționat un multicopter, care va fi utilizat în supravegherea aeriană a teritoriului municipiului.

În cele 12 localități beneficiare ale proiectului, au fost salubritate peste 10 hectare de spații verzi și au fost plantați circa 4 500 de trandafiri, cu implicarea cetățenilor și APL-urilor.

Din resursele proiectului, în cadrul a 75 de gospodării casnice, au fost amenajate platforme de compostare. A fost plantată fașia forestieră de protecție în preajma poligonului de gunoi din satul Cajba, a fost achiziționată o remorcă pentru întreținerea comunală, care evacuează deșeurile în satul laboana, iar în Hîjdieni a fost reparat capital tractorul, care asigură evacuarea deșeurilor.

În cadrul proiectului, au fost repartizate 500 de tomberoane. Totodată, primăria or. Costești a beneficiat de suport în procesul de lichidare a gunoștilor neautorizate din raza orașului.

În cadrul proiectului, a fost amenajată o gunoște, inclusiv prin amplasarea unui pres pentru gunoi și au fost angajate persoane responsabile de presarea deșeurilor sortate, colectate în cele 6 localități.

În cadrul proiectului, a fost dezvoltat jocul interactiv ecologic „Patru Verde”.

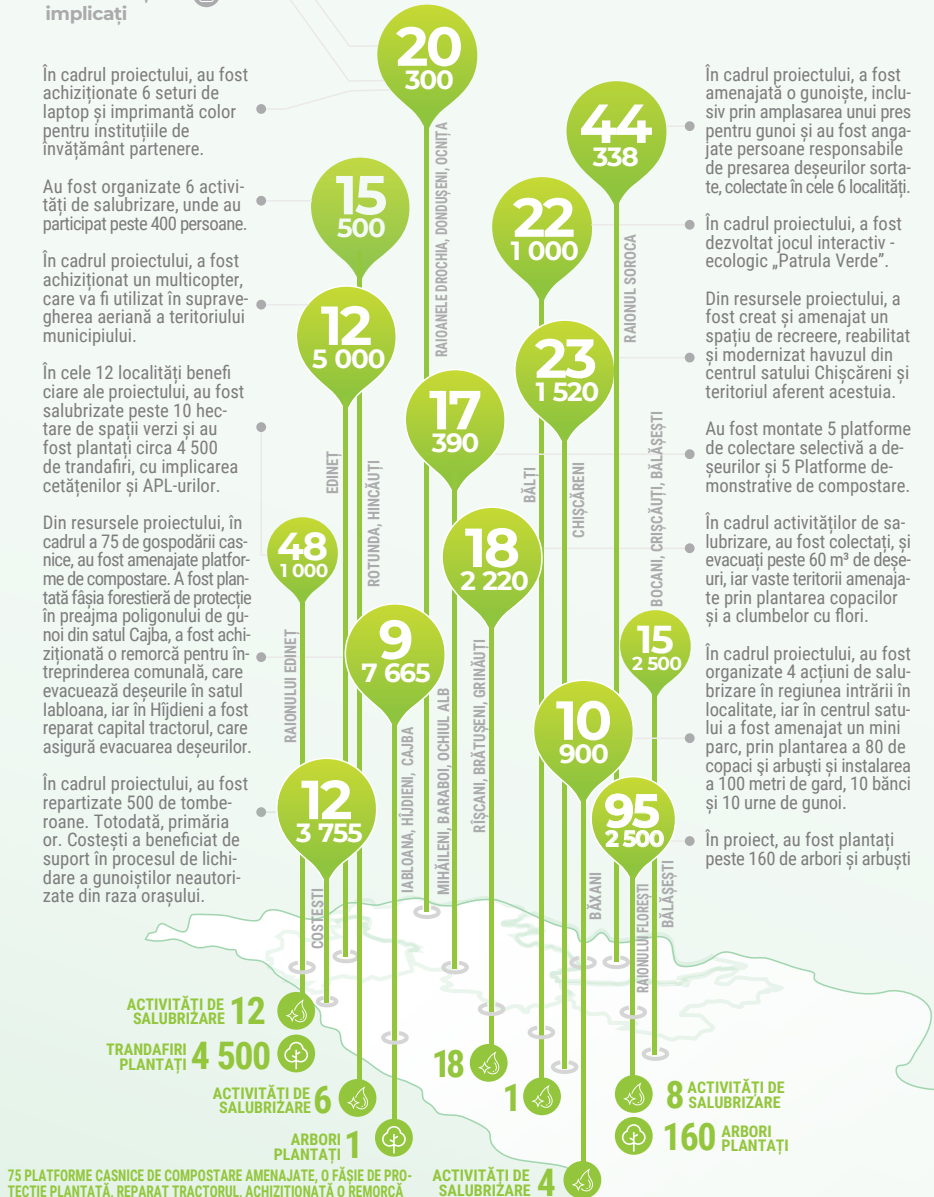
Din resursele proiectului, a fost creat și amenajat un spațiu de recreere, reabilitat și modernizat hăvuzul din centrul satului Chișcăreni și teritoriul aferent acestuia.

Au fost montate 5 platforme de colectare selectivă a deșeurilor și 5 Platforme demonstrative de compostare.

În cadrul activităților de salubritate, au fost colectați, și evacuați peste 60 m³ de deșeururi, iar vaste teritorii amenajate prin plantarea copacilor și a clumbelor cu flori.

În cadrul proiectului, au fost organizate 4 acțiuni de salubritate în regiunea intrării în localitate, iar în centrul satului a fost amenajat un mini parc, prin plantarea a 80 de copaci și arbuști și instalarea a 100 metri de gard, 10 bănci și 10 urne de gunoi.

În proiect, au fost plantați peste 160 de arbori și arbuști

TITLUL PROIECTULUI:

Promovarea gestionării raționale a deșeurilor vegetale în municipiul Edineț

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satele Rotunda și Hincăuți, raionul Edineț

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

100 de tineri și 20 de actori comunitari

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Înțelegerea, identificarea și aplicarea măsurilor de colectare selectivă a deșeurilor în rândul unui număr de 100 de tineri din 2 localități.
- Organizarea măsurilor de salubritate prin adunarea deșeurilor, curățarea străzilor principale din localități, în vederea creșterii nivelului de conștientizare a populației asupra impactului poluării.
- Participarea a 20 de actori comunitari din Rotunda și Hincăuți și a 2 reprezentanți ai mass-media la o cafea publică, cu scopul informării despre problema colectării defectuoase a deșeurilor.

BUNE PRACTICI:

SATE MAI CURATE, PRIN IMPLICAREA CETĂȚENILOR

În cadrul proiectului, AO „Aripi de Viață” și-a propus promovarea conceptului de management eficient al deșeurilor și protecția mediului, prin intermediul activităților practice. Astfel, în cele 2 localități a fost desfășurată campania cu genericul „Zilele Eco”, în cadrul căreia oamenii au fost implicați în activități de salubritate a localităților.

Procesul de salubritate a fost realizat concomitent cu procesul de educare, deoarece, în cadrul campaniei, deșeurile au fost colectate selectiv. Totodată, au fost organizate 6 activități de salubritate, unde au participat peste 400 de persoane. A fost organizat concursul „Cel mai curat sat” și o serie de instruirii și activități de conștientizare, atât în instituțiile de învățământ, cât și pe întregul teritoriu al localităților.

TINERGIE. Perspective și Dezvoltare

TITLUL PROIECTULUI:

Implicarea adolescenților și tinerilor, ca parteneri cu drepturi depline, în rezolvarea problemelor locale de mediu

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Municipiul Bălți

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

Adolescenți și tineri, cu vârste cuprinse între 12 și 25 de ani, studenți ai diferitor instituții de învățământ din mun. Bălți - **minim 1 000 de persoane**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Dezvoltarea, timp de 12 luni, a jocului interactiv ecologic, bazat pe principiile jocului activ în echipă, care va forma diferite modele comportamentale pentru tineri.
- Crearea parteneriatului local cu Întreprinderile Municipale și organele de resort, în vederea concentrării acțiunilor comune pe sectorul Managementului deșeurilor și protecției mediului timp de 12 luni.
- Organizarea, timp de 12 luni, a cel puțin 22 de evenimente cu participarea tinerilor, în vederea educării ecologice a acestora.

BUNE PRACTICI:

ÎNVĂȚĂM ECOLOGIA PRIN JOC

În cadrul proiectului, echipa organizației a creat, în parteneriat cu un grup de experți, jocul interactiv - ecologic „Patrula Verde”. Obiectivul prioritar al acestui joc este de a învăța tinerii și copiii comportamente prietenoase mediului ambiant.

Odată cu finalizarea procesului de creare și a tipării jocului, organizația a recurs la activitățile de promovare a acestuia în instituțiile de învățământ din Bălți. În total, au fost realizate 22 de sesiuni, în care au fost implicați peste 400 de participanți.

Organizația a distribuit jocul în instituțiile de învățământ, centrele de tineret și organizațiile interesate. Totodată, în cadrul proiectului a fost creat un plan comun de acțiuni cu Întreprinderile Municipale din Bălți și alte organizații interesate în vederea reabilitării mediului ambiant din oraș.

Aris

TITLUL PROIECTULUI:

Promovarea gestionării raționale a deșeurilor vegetale în municipiul Edineț

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Municipiul Edineț

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

5 000 de cetățeni din municipiul Edineț

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Sporirea gradului de informare și educare a populației cu privire la prevenirea și reducerea efectelor nocive ale arderii deșeurilor vegetale, în lunile 1-3 ale proiectului.
- Substituirea comportamentului nociv al cetățenilor, de ardere a deșeurilor vegetale în gospodării, prin gestionarea rațională a deșeurilor, în lunile 2-6 ale proiectului.
- Asigurarea transparenței și vizibilității pe parcursul implementării proiectului.

BUNE PRACTICI:

ÎNFIINȚAREA GĂRZII VERZI ÎN MUNICIPIUL EDINEȚ

În procesul de management integrat al deșeurilor, gradul de conștientizare și educare a populației este un element primordial. Educația nonformală „peer-to-peer” și-a demonstrat eficiența.

În cadrul proiectului, AO „ARIS” și-a propus înființarea și capacitarea unei structuri, numită „Garda Verde”, formată din 40 de membri. Aceștia au fost instruiți în cadrul a 4 sesiuni de formare și s-au implicat activ în procesul de educare a cetățenilor.

Au fost organizate 7 adunări de cartier, unde au participat peste 2 000 de cetățeni, s-a promovat campania de informare din ușă în ușă, în cadrul căreia au fost distribuite materiale educaționale, au fost organizate sesiuni de instruire în școli, la care au participat 500 de elevi.

Totodată, pentru a responsabiliza cetățenii, a fost achiziționat un multicopter, care va fi utilizat în supravegherea aeriană a teritoriului municipiului, pentru ca organele de resort să depisteze cu ușurință cazurile în care oamenii dau foc la deșeurile vegetale.

Cetățenii din Edineț au fost învățați și motivați să nu ardă deșeurile.

Băxani - Casa Părintească

TITLUL PROIECTULUI:

Băxani - pentru un mediu sănătos și curat!

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satul Băxani, raionul Soroca

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

Circa **900 de locuitori** ai s. Băxani - au acces la un parc de odihnă curat și amenajat

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Abilitarea a peste 120 de locuitori ai satului Băxani cu vârsta cuprinsă între 7 și 60 ani, femei și bărbați în egală măsură, cu privire la importanța protecției mediului ambiant în scopul creșterii calității vieții.
- Implicarea participativă a cetățenilor din satul Băxani la elaborarea Planului de acțiuni al APL în domeniul protecției mediului și dezvoltarea capacităților de monitorizare a acțiunilor autorităților pentru realizarea acestui plan.
- Realizarea activităților de salubritate și amenajare a locurilor publice și a parcului din localitatea Băxani, cu suprafața de 20 ari, prin sădirea a 80 de copaci și arbuști, instalarea a 100 metri de gard, 10 bănci și 10 urne de gunoi.

BUNE PRACTICI:

UN MEDIU MAI CURAT PENTRU LOCUITORII DIN BĂXANI

Acesta este genericul proiectului care a consolidat cetățenii din localitate. Au fost organizate 4 seminare la această temă, unde locuitorii au învățat care sunt măsurile de protecție a mediului și cum aceștia pot asigura o dezvoltare durabilă a localității.

În parteneriat cu Administrația Publică Locală, a fost elaborat și aprobat Planul local de asigurare a protecției mediului înconjurător. Iar pentru a trece la fapte, locuitorii au participat la 4 acțiuni de salubritate, în cadrul cărora a fost salubritată intrarea în localitate, centrul satului și a fost amenajat un mini parc prin plantarea de arbori, dar și instalarea băncilor și a tomberoanelor. Rezultatele frumoase ale proiectului, dar și spiritul civic al cetățenilor, a fost prezentat într-o expoziție de fotografii „Băxani – pentru un mediu sănătos și curat!”

Centrul de Consultanță și Școlarizare în Agricultură Glodeni

TITLUL PROIECTULUI:

Un mediu mai curat și sănătos pentru cetățenii din localitățile Iabloana, Hîjdieni și Cajba

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Localitățile Iabloana, Hîjdieni și Cajba, raionul Glodeni

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

7 665 de locuitori din localitățile Iabloana, Hîjdieni și Cajba și APL-urile din aceste localități

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Creșterea gradului de conștientizare a cetățenilor (inclusiv a elevilor din școlile publice) cu privire la investițiile în domeniul managementului deșeurilor solide (MDS) și problemele de mediu aferente serviciilor publice locale, prin informarea a 150 de cetățeni din localitățile proiectului: Iabloana, Hîjdieni și Cajba (seminare, mass-media, materiale publicitare, discuții individuale și în grup).
- Participarea semnificativă a cetățenilor în gospodărirea eficientă a deșeurilor solide prin colectarea separată a deșeurilor în două fracții (organice și neorganice), compostarea casnică a deșeurilor organice și utilizarea compostului în grădină ca îngrășământ organic în 75 de gospodării casnice, în decurs de 11 luni.
- Constituirea și organizarea serviciului public de evacuare și depozitare a deșeurilor neorganice la gunoșiile comunale din localitățile Iabloana, Hîjdieni și Cajba de către APL, cu participarea activă a cetățenilor la planificarea și monitorizarea participativă a noilor modalități de gestionare corectă a deșeurilor la nivel local.

BUNE PRACTICI:

COMPOSTAREA DEȘEURILOR ÎN CONDIȚII CASNICE

În localitățile Iabloana, Hîjdieni și Cajba din raionul Glodeni, au fost realizate 6 sesiuni de instruire, câte două în fiecare localitate, cu tematica: „Colectarea separată a deșeurilor în gospodăriile casnice și compostarea deșeurilor biodegradabile”, în cadrul cărora cetățenii au acumulat cunoștințele necesare pentru a realiza procesul de compostare în gospodării. Pentru a fortifica aceste cunoștințe și a crea exemple la nivel local, din resursele proiectului, în 75 de gospodării casnice, au fost amenajate platforme de compostare. Totodată, pentru a îmbunătăți procesul de evacuare a deșeurilor neorganice, a fost plantată fâșia forestieră de protecție în preajma polișonului de gunoi din satul Cajba, a fost achiziționată o remorcă pentru întreprinderea comunală, care evacuează deșeurile în satul Iabloana, iar în Hîjdieni a fost reparat capital tractorul care asigură evacuarea deșeurilor. Astfel, procesul de colectare și transportare a deșeurilor a fost considerabil îmbunătățit.

În cadrul proiectului, au fost amenajate gunoșiile din cele 3 localități, pentru ca acestea să corespundă normelor sanitaro-epidemiologice. În acest sens, a fost asigurat procesul de curățire și compactare a gunoiiului, au fost amenajate căile de acces și instalate panouri informative.

Eco-Protect

TITLUL PROIECTULUI:

Un nou aspect al spațiilor verzi din raionul Edineț

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Raionul Edineț

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

1 000 de persoane (atât tineri, cât și vârstnici, femei, bărbați și copii, de naționalitate diferită, statut social și preferințe religioase) care formează populația a 12 localități

BUNE PRACTICI:

PATRULA CETĂȚENEASCĂ PENTRU MEDIU CURAT

În 12 localități din raionul Edineț au fost formate și instruite grupuri a câte 60 de voluntari, care monitorizează starea mediului ambiant, educă cetățenii și informează autoritățile competente despre încălcările comise la nivel local. De asemenea, în cadrul proiectului au fost realizate 12 instruirii cu tematica „Un mediu curat pentru un viitor sănătos”, în instituțiile de învățământ din raza proiectului. Pentru a fortifica rezultatele obținute în cele 12 localități, echipa de proiect, cetățenii și APL-urile au realizat planuri individuale de acțiuni privind protecția mediului. Totodată, au fost realizate campanii de salubritate și de plantare a florilor și arborilor. În total, în cele 12 localități beneficiare au fost salubritate peste 10 hectare de spații verzi și au fost plantați circa 4 500 de trandafiri, cu implicarea cetățenilor și APL-urilor.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Convingerea populației a 12 comunități locale ale raionului Edineț asupra importanței restabilirii, conservării, dezvoltării și protecției spațiilor verzi:
  - creșterea gradului de implicare a populației în 12 localități din raionul Edineț în revitalizarea spațiilor verzi din teritoriu;
  - crearea grupurilor locale de lucru, responsabile de implementarea proiectului pe teritoriul celor 12 localități, care, după implementarea acestui proiect, se vor implica activ și în alte acțiuni.
- Sporirea gradului de informare a elevilor din 12 instituții de învățământ, privind importanța protecției mediului înconjurător, în special, privind implicarea la acțiunile desfășurate de APL.
- Elaborarea, cu grupurile de inițiativă locală din cele 12 localități, a „Proiectelor planurilor locale de acțiuni privind protecția mediului” și a „Proiectelor Regulamentelor locale privind gestionarea și protejarea spațiilor verzi”, care urmează a fi propuse Consiliilor locale spre examinare și adoptare. Aceste documente, le vor permite primăriilor să soluționeze problemele de mediu implicându-se, în continuare, în alte proiecte.
- Desfășurarea acțiunilor de amenajare și salubritate a spațiilor verzi, plantarea arborilor, arbuștilor și florilor multianuale pe teritoriul celor 12 localități beneficiare ale proiectului. Aceasta contribuie atât la amenajarea localităților, cât și la revitalizarea spațiilor verzi din teritoriu.
- Crearea, de către primăriile participante la proiect, a grupurilor de voluntari din rândul populației, care se vor implica nemijlocit în desfășurarea acțiunilor de monitorizare a spațiilor verzi, în scopul protecției și neadmiterii distrugerii acestora. În caz de depistare a încălcărilor vor anunța APL-ul.

Local Invest

TITLUL PROIECTULUI:

Lacul Stâncă – Costești mai curat prin implicarea cetățenilor

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Orașul Costești, raionul Rîșcani

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

Comunitatea din Primăria Costești, r. Rîșcani (**3 755 de locuitori**) care este compusă din or. Costești – 2146 de locuitori, s. Pășcăuți - 851 de locuitori, s. Duruitoarea - 316 de locuitori, s. Damașcani - 308 de locuitori și s. Proscureni - 134 de locuitori

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Consolidarea capacității primăriei Costești în evacuarea deșeurilor și lichidarea gunoștilor neautorizate, prin procurarea a 500 de tomberoane.
- Încurajarea a cel puțin 500 de gospodării, suplimentar la cei existenți, să se aboneze și să plătească pentru servicii de evacuare a deșeurilor.
- Conștientizarea a cel puțin 1 000 de locuitori privind problemele mediului înconjurător.
- Conștientizarea a cel puțin 200 de copii și tineri privind impactul managementului deșeurilor asupra schimbărilor climatice și de mediu, cu scopul diseminării informațiilor în familiile acestora.

BUNE PRACTICI:

EDUCAȚIE, IMPLICARE ȘI CONTRIBUȚIE - ELEMENȚE CHEIE ÎN MODERNIZAREA LOCALITĂȚII

Locuitorii celor 5 comunități implicate în activitățile proiectului au fost instruiți în domeniul colectării selective a deșeurilor în cadrul a 12 seminare de educație ecologică. Un accent sporit a fost pus pe conectarea cetățenilor la serviciul de salubritate pentru a limita cantitatea de deșeuri depozitate la gunoștile neautorizate.

Pentru a încuraja 500 de gospodării să se conecteze la serviciul de evacuare a deșeurilor, în cadrul proiectului au fost repartizate 500 de tomberoane. Totodată, în cadrul proiectului primăria or. Costești a beneficiat de suport în procesul de lichidare a gunoștilor neautorizate din raza orașului.

Asociația Dezvoltare Durabilă „Mileniul III”

TITLUL PROIECTULUI:

Frumusețea plaiului – oglindă a unui
cuget făuritor

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satul Chișcăreni, raionul Sîngerei

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

520 de beneficiari direcți și 1 000 de
beneficiari indirecti din diferite
categorii sociale, vârstă, sex.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Informarea și instruirea a 60 de persoane (voluntari, Clubul Femeilor Active, echipa ADD și tineri/ elevi din comuna Chișcăreni) în capacitarea și conștientizarea problemelor legate de mediu și a celor aferente serviciilor publice locale.
- ➔ Antrenarea cetățenilor (adulți, tineri, copii) în activități ecologico-practice, incluzând etape de elaborare, lobby, implementare, decizii și evaluări.
- ➔ Sensibilizarea opiniei publice și facilitarea participării cetățenilor în procesul decizional, prin editarea pe parcursul a 9 luni a unui ziar informativ - ecologic și diseminarea informației în localitățile implicate în proiect.

BUNE PRACTICI:

VELO-HORA „O ZI FĂRĂ AUTOMOBIL”

Locuitorii din comuna Chișcăreni sunt mai informați despre problemele de mediu și au devenit mai responsabili. În cadrul proiectului, 60 de persoane (voluntari, Clubul Femeilor Active, echipa ADD și tineri/ elevi din comuna Chișcăreni) au fost instruiți referitor la problemele legate de mediu și a celor aferente serviciilor publice locale, aceștia au devenit „Ambasadori locali pentru Mediu Curat”.

Pentru sensibilizarea tinerilor, a fost organizată o expediție ecologică prin satele situate în bazinul râului Ciuluc, unde aceștia au putut vedea efectele cauzate de schimbările climatice. Totodată, în localitate a fost organizată o Velo-horă prin intermediul căreia a fost promovat transportul ecologic și sănătos, genericul acestei activități a fost: „O zi fără automobil”. Pe parcursul a 9 luni, a fost editat și tipărit ziarul informativ-ecologic. De asemenea, în Chișcăreni, a fost creat și amenajat un spațiu de recreere, reabilitat și modernizat havuzul din centrul satului și teritoriul aferent acestuia, din resursele proiectului.

Consiliul Raional al Tinerilor din Florești

TITLUL PROIECTULUI:

Hai, Florești spre o generație prosperă - Generația ECO

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Raionul Florești

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

2 500 de tineri și adulți din 8 școli ale raionului Florești, voluntarii ONG-urilor din or. Florești

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Informarea cadrelor didactice, părinților și a comunității locale din 8 localități ale raionului Florești, inclusiv orașul Florești, despre importanța dezvoltării voluntariatului eco-responsabil.
- Organizarea de către elevi, părinți și profesori a activităților de promovare a voluntariatului eco-responsabil în localitățile selectate.
- Aprecierii celor mai active grupuri de voluntari, a efortului depus de școală, precum și a celor care susțin inițiativele voluntarilor (persoane private, instituții, ONG-uri, etc.).

BUNE PRACTICI:

TINERII – AMBASADORI ECO

În raionul Florești, 2 500 de tineri și adulți din 8 localități s-au implicat în acțiuni și campanii menite să îmbunătățească starea mediului ambiant. În cele 8 localități implicate în proiect, au fost realizate campanii de salubritate a spațiilor verzi și plantări de arbori cu implicarea voluntarilor.

În cadrul Săptămânii Eco Voluntarului, au fost realizate peste 95 de activități, ce au avut drept scop promovarea unui comportament eco-responsabil în rândul cetățenilor și în special al tinerilor. Conferința de Încheiere a proiectului a încununat acest eveniment de succes. În cadrul acesteia, cei mai activi voluntari au fost decernati cu diplome, tinerii au devenit Ambasadori Eco.

În proiect au fost plantați peste 160 de arbori și arbuști, cu implicarea activă a elevilor, studenților, părinților și profesorilor.

Uniunea de persoane juridice Asociația Producătorilor Agricoli „TERAGRONORD”

TITLUL PROIECTULUI:

Diminuarea poluării mediului prin gestionarea corectă a deșeurilor agricole și menajere

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Raionul Soroca

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

12 specialiști din 6 primării, 68 gospodării din 6 sate și 20 de agenți economici, 120 de tineri și elevi

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Informarea populației din 6 sate din raionul Soroca, despre impactul negativ al managementului incorect al deșeurilor menajere.
- Planificarea de către APL a acțiunilor de remediere a mediului pentru 6 localități rurale.
- Dezvoltarea competențelor practice ale țăranilor și agenților economici în sortarea corectă a deșeurilor.

BUNE PRACTICI:

INFORMAREA CONTRIBUIE LA SCHIMBARE

Locuitorii din 6 localități din raionul Soroca, pe parcursul ultimului an, au beneficiat de un complex de activități de informare și educare, care au responsabilizat cetățenii în vederea gestionării durabile a deșeurilor.

Agricultorii din regiune, în cadrul a 14 mese rotunde, au fost învățați cum să gestioneze deșeurile vegetale. Cele 6 APL-uri implicate în proiect au realizat „Planuri de remediere a mediului”, care au fost discutate cu cetățenii și actorii locali, în cadrul a 20 de consultații.

Au fost realizate 18 lecții educaționale și ateliere demonstrative cu tineri și elevi, dar și 3 seminare cu cetățenii. Totodată, pentru a contribui direct la schimbarea aspectului localităților, au fost organizate 12 acțiuni de salubritate cu implicarea voluntară a comunităților.

În cadrul proiectului, a fost amenajată o gunoiște, inclusiv prin amplasarea unui pres pentru gunoi și au fost angajate persoanele responsabile, care presează deșeurile sortate, colectate în cele 6 localități.

Asociația Femeilor de Afaceri din Sectorul Rural

TITLUL PROIECTULUI:

Sporirea gradului de conștientizare ecologică a tinerilor, prin implicarea lor în activități de protecție a mediului

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Orașul Rîșcani, satul Brătușeni și satul Grinăuți

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

2 220 de persoane, dintre care 720 de elevi

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Sensibilizarea a circa 700 de elevi prin organizarea campaniei de informare cu privire la protecția mediului, în 3 colegii agricole din raioanele: Rîșcani, Edineț și Ocnița.
- Dezvoltarea deprinderilor la circa 700 de elevi de a păstra mediul curat, prin activități de salubritate pe teritoriile adiacente celor 3 instituții de învățământ participante în proiect.
- Dezvoltarea abilităților de luare și implementare a deciziilor prin implicarea elevilor la plantarea / amenajarea unor spații verzi pe teritoriul instituțiilor de învățământ participante în proiect.
- Depistarea a minim 10 probleme de mediu ale comunităților, în cadrul activităților și reliefarea lor prin interme-

BUNE PRACTICI:

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ SE FACE LA TOATE VÂRSTELE

În cadrul proiectului, peste 700 de elevi din 3 colegii agricole din nordul țării, au fost implicați în peste 15 activități de informare și au dezvoltat capacități în domeniul protecției mediului. Aceștia au aplicat practic conceptul de a fi eco-friendly, participând la activități de voluntariat, contribuind la salubritatea teritoriilor adiacente instituțiilor de învățământ și colectarea, și evacuarea a peste 60 m.c. de deșeuri, precum și la amenajarea acestor teritorii, prin plantarea de copaci, amenajarea de clumbe cu flori.

Elevii au conștientizat valoarea lucrului colectiv, rezultatele care pot fi atinse într-o sinergie, precum și necesitatea de a face și păstra mediul ambiant curat.

diul unor concursuri de desene / colaje / postere, creații literare, fotografii, materiale video cu tematică ecologică, în fiecare din instituțiile participante în proiect.

a Femeilor „Speranța-Mihăileni”

TITLUL PROIECTULUI:

Comunități informate - deșeuri separat colectate

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satele Mihaileni, Baraboi și Ochiul Alb

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

330 de tineri și 60 de cadre didactice

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Informarea și sensibilizarea a 1 000 de cetățeni în decurs de 6 luni, privind importanța colectării separate a deșeurilor, conform standardelor UE.
- ➔ Instruirea cadrelor didactice și a 330 de elevi din 4 instituții de învățământ în domeniul metodelor de colectare selectivă a deșeurilor solide.
- ➔ Organizarea activităților demonstrative prin amenajarea a 5 platforme de colectare selectivă și 5 platforme de compostare a deșeurilor la 4 instituții școlare.
- ➔ Organizarea a 3 campanii de sensibilizare în vederea responsabilizării autorităților locale din 3 comunități, pentru crearea condițiilor de colectare separată a deșeurilor.

BUNE PRACTICI:

PROFESORII ȘI ELEVII SORTEAZĂ COT LA COT

Proiectul vine să promoveze conceptul colectării selective a deșeurilor, în 3 localități din nordul țării. În cadrul acestui proiect, au fost realizate 8 sesiuni de instruire, cu participarea a 60 de cadre didactice ale instituțiilor de învățământ din localitățile Mihaileni, Baraboi și Ochiul Alb, în vederea promovării la nivel de instituții a colectării selective a deșeurilor și compostării.

În urma instruirii pedagogilor au fost realizate activități de informare a peste 330 de elevi din 3 instituții de învățământ și au fost montate 5 platforme de colectare selectivă a deșeurilor și 5 Platforme demonstrative de compostare. Elevii din instituțiile de învățământ, de comun cu cei 80 voluntari în cadrul proiectului, au putut să inițieze procesul de colectare selectivă și să aplice în practică acest principiu.

Agro-Cons Drochia

TITLUL PROIECTULUI:

Implicarea tinerilor din 5 localități din zona de Nord a Republicii Moldova în soluționarea problemelor de mediu

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Raioanele Drochia, Dondușeni și Ocnița

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

300 de tineri din 5 localități a 3 raioane din zona de Nord a Republicii Moldova

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Implicarea a minim 300 de tineri din 5 sate a 3 raioane din zona de Nord, în soluționarea problemelor de mediu.
- Creșterea gradului de conștientizare a cetățenilor din 5 sate a raioanelor Drochia, Dondușeni și Ocnița, în necesitatea menținerii localităților salubre.

CELE MAI IMPORTANTE REALIZĂRI ALE PROIECTULUI:

- Asigurarea schimbului de experiență, prin organizarea a 5 concursuri de desen și fotografie online.
- Organizarea zilei ecologice în cele 5 localități implicate în proiect.
- Elaborarea bazei de date a grupului de inițiativă Chestionar ECO.

BUNE PRACTICI:

UN SAT, UN GRUP DE VOLUNTARI ECO

În satele Țaul, Tîrnova, Plop, Sauca și Chetrosu au fost formate și capacitate grupuri de tineri, în vederea implicării acestora în activități de voluntariat de mediu. Grupurile de tineri au beneficiat de 20 de sesiuni de instruire și formare, dar și de dotare tehnică din partea proiectului. Pentru ei, au fost achiziționate 6 seturi de laptop și imprimantă color.

Tinerii s-au implicat în campaniile locale de plantări și salubrizări, realizate în cadrul proiectului, dar și la inițiativa autorităților. Aceste grupuri de inițiativă create vor fi înscrise într-un registru al tinerilor activi din aceste raioane.

Parteneri ai proiectului sunt 5 primăriile și 6 instituții de învățământ.

Centrul de Instruire și Dezvoltare Personală „ANIMA”

TITLUL PROIECTULUI:

Implicați pentru dezvoltarea locală în Bocani, Crișcăuți și Bălășești

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satele: Bocani – r. Fălești, Crișcăuți – r. Dondușeni și Bălășești – r. Sîngerei

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

2 500 de persoane,
dintre care **500 de tineri**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Sensibilizarea și activizarea a 150 de tineri cu vârsta cuprinsă între 12 și 18 ani, din 3 localități din regiunea de nord, referitor la aspectele ce țin de dezvoltarea durabilă, inclusiv în domeniul EE, precum și impactul asupra schimbărilor climatice și soluționarea problemelor comunității prin tehnici creative și competitive, timp de 6 luni.
- Dezvoltarea de capacități în vederea digitalizării activităților școlare și extracurriculare pentru 30 de profesori și 30 de membri ai Asociațiilor de părinți, din 3 instituții școlare din 3 sate din nord, timp de 4 luni.
- Reorganizarea și dezvoltarea potențialului de activitate în domeniul dezvoltării comunitare și a domeniului de tineret al unui ONG local, pentru satele din raionul Dondușeni, cu implicarea membrilor tineri din localitățile rurale, timp de 6 luni.

BUNE PRACTICI:

DIGITALIZAREA CA PROCES EDUCAȚIONAL

În contextul epidemiei și a stopării proceselor educaționale și de informare a tinerilor, în cadrul proiectului, AO „ANIMA” a instruit în domeniul IT 30 de profesori și 30 de membri ai Asociațiilor de Părinți din localitățile Bocani, Crișcăuți și Bălășești.

În urma cursurilor oferite și a dotării cu echipament IT, în 3 clase din aceste instituții, au fost organizate o serie de activități de educare a tinerilor în domeniul managementului deșeurilor solide. A fost organizat un Quiz online „Reduc / Reutilizez / Reciclez”, unde au participat peste 50 de tineri. În cadrul activității, tinerii au fost ghidați de un expert în domeniul protecției mediului, cele mai active 9 persoane au fost premiate.

Totodată, pentru a crește capacitățile organizațiilor locale de tineret, AO „Unda Verde” din r. Dondușeni a beneficiat de consultanță în vederea realizării strategiei de dezvoltare a organizației.

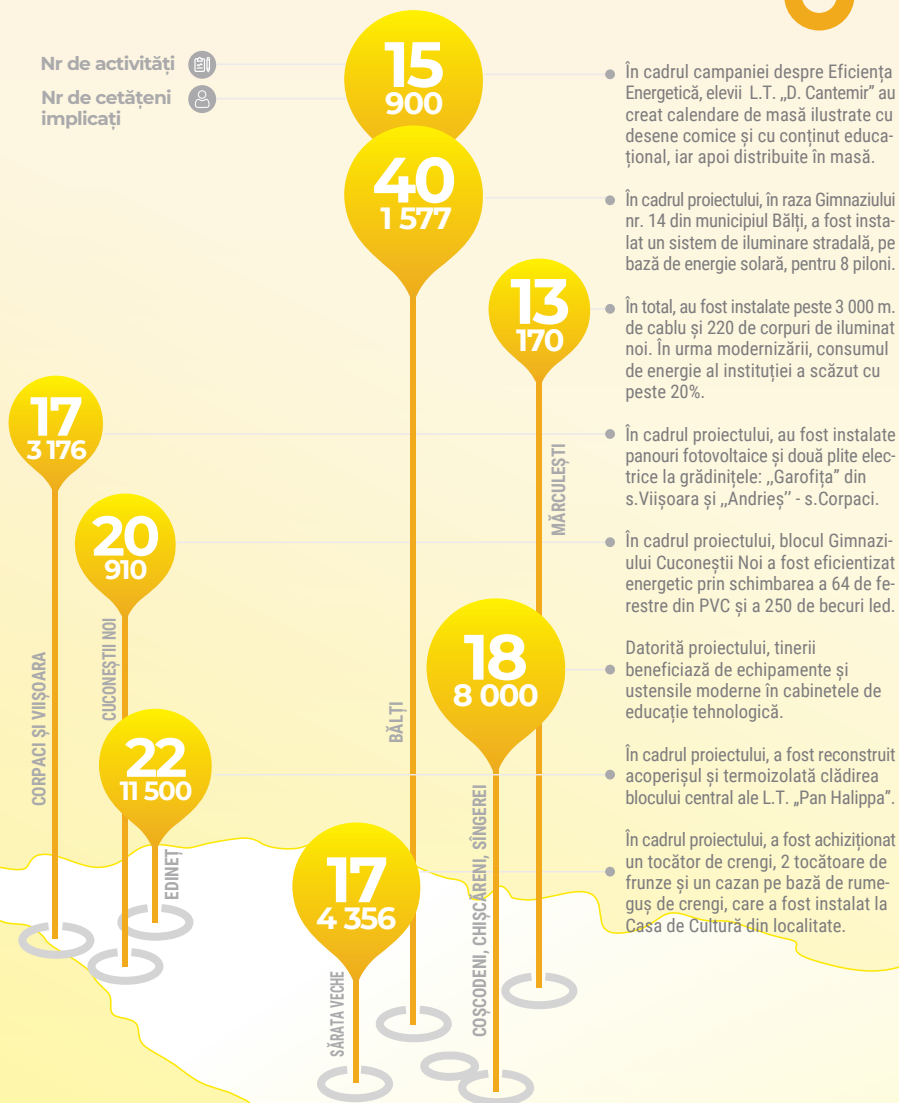
CAPITOLUL 4

IMPLICAREA CETĂTENILOR ÎN DOMENIUL EFICIENTIZĂRII ENERGETICE (EE) A CLĂDIRILOR PUBLICE

Nr de activități

Nr de cetățeni implicați

• În cadrul campaniei despre Eficiența Energetică, elevii L.T. „D. Cantemir” au creat calendare de masă ilustrate cu desene comice și cu conținut educațional, iar apoi distribuite în masă.

• În cadrul proiectului, în raza Gimnaziului nr. 14 din municipiul Bălți, a fost instalat un sistem de iluminare stradală, pe bază de energie solară, pentru 8 piloni.

• În total, au fost instalate peste 3 000 m. de cablu și 220 de corpuri de iluminat noi. În urma modernizării, consumul de energie al instituției a scăzut cu peste 20%.

• În cadrul proiectului, au fost instalate panouri fotovoltaice și două plite electrice la grădinițele: „Garofița” din s. Viișoara și „Andrieș” - s. Corpaci.

• În cadrul proiectului, blocul Gimnaziului Cucuneștii Noi a fost eficientizat energetic prin schimbarea a 64 de ferestre din PVC și a 250 de becuri led.

Datorită proiectului, tinerii beneficiază de echipamente și ustensile moderne în cabinetele de educație tehnologică.

• În cadrul proiectului, a fost reconstruit acoperișul și termoizolată clădirea blocului central ale L.T. „Pan Halippa”.

• În cadrul proiectului, a fost achiziționat un tocător de crengi, 2 tocătoare de frunze și un cazan pe bază de rumeguș de crengi, care a fost instalat la Casa de Cultură din localitate.

Colaborare

TITLUL PROIECTULUI:

Eficiențizare pentru buna educare

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

**Comuna Cuconeștii Noi,
raionul Edineț**

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

**910 persoane, inclusiv 161 de elevi,
33 de angajați ai gimnaziului, 216
părinți și 500 de cetățeni informați**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Creșterea nivelului de informare și conștientizare a 1190 de cetățeni din comunitate, 161 de elevi și 33 de angajați ai gimnaziului, în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie, pe parcursul unui an, cu cel puțin 10%.
- ➔ Cercetarea vizuală a clădirilor și analiza bugetelor a 4 instituții subordonate primăriei, în scopul elaborării propunerilor la ședința Consiliului local, de a fi incluse în Strategie și de a crea Comitetul de cetățeni pentru implicarea în luarea deciziilor.
- ➔ Eficiențizarea energetică a gimnaziului prin înlocuirea a 50 de ferestre vechi cu PVC și a 250 de becuri incandescente vechi cu becuri de tip LED.

BUNE PRACTICI:

PRIN MODER- NIZARE SPRE EFICIENȚIZARE

În cadrul proiectului, peste 900 de locuitori ai localității au fost implicați în activități de informare și instruire în domeniul eficienței energetice.

Cetățenii au învățat cât este de important să-și eficiențizeze locuințele și cât se poate economisi utilizând sisteme moderne de iluminat și izolat.

În timpul activităților, a fost utilizată camera de Termovizare a încăperilor și cercetate instituțiile educaționale din localitate, astfel a fost posibilă identificarea și analiza pierderilor energetice ale acestor instituții, iar în cadrul instruirilor au fost stabiliți și examinați pașii, dar și acțiunile ce trebuie realizate pentru eficiențizarea energetică.

Partea esențială a acestor activități a fost materializată prin sporirea aspectului blocului gimnaziului, schimbând 64 de ferestre din PVC și 250 de becuri led.

Demos

TITLUL PROIECTULUI:

Participarea cetățenilor din Regiunea de Dezvoltare Nord în procesul de eficientizare energetică a L.T. „Pan. Halippa” (Edineț), orientată spre îmbunătățirea calității serviciilor educaționale

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Municipiul Edineț

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

peste **11 500 de cetățeni**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Sporirea competențelor sociale și civice ale părinților, elevilor și pedagogilor din L.T. „Pan. Halippa” în procesul de planificare și monitorizare participativă a infrastructurii și serviciilor publice locale dezvoltate.
- ➔ Creșterea gradului de informare și sensibilizare a cetățenilor din mun. Edineț și alte 29 de localități din Regiunea de Dezvoltare Nord, privind Eficiența Energetică și impactul sporit asupra calității vieții umane și a mediului.
- ➔ Reconstruirea acoperișului blocului central de studii a L.T. „Pan. Halippa” și termoizolarea pardoselii exterioare.
- ➔ Asigurarea transparenței și vizibilității proiectului și promovarea implementării bunelor practici.

BUNE PRACTICI:

CONSOLIDAREA GRUPULUI DE INIȚIATIVĂ A PĂRINȚILOR ȘI PROFESORILOR

Domeniul eficienței energetice este o prioritate națională, iar angajarea cetățenilor în acest proces este o necesitate vitală.

La Edineț, AO „Demos” a reușit să consolideze un grup de 19 persoane, părinți și profesori care s-au implicat activ în procesul de eficientizare a L.T. „Pan Halippa”. Aceștia au fost instruiți în cadrul a 2 ateliere și au organizat 20 de ateliere pentru tineri, unde cca. 400 de elevi au învățat prin metode interactive despre eficiența energetică.

În cadrul proiectului, au fost efectuate lucrări de reconstrucție a acoperișului și de termoizolare a clădirii blocului central al LT „Pan Halippa”. Toate lucrările au fost monitorizate de membrii grupului de inițiativă. Locuitorii din Edineț, în urma implementării proiectului, au acumulat o experiență importantă de implicare și responsabilitate civică, iar copiii se pot bucura de condiții mai bune în instituția de învățământ.

Dialog

TITLUL PROIECTULUI:

**Educația pentru eficiență energetică
– pilon al dezvoltării locale durabile**

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

**Comunele Coșcodeni,
Chișcăreni și or. Sîngerei**

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

Circa **8 000 de cetățeni**, inclusiv **3 APL-uri de nivelul I** și **4 Asociații Obștești locale**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Implicarea societății civile (Comitetul Părinților și Pedagogilor - CPP) și a tinerilor din comuna Coșcodeni în procesul de realizare a proiectului „Sporierea eficienței energetice a Instituției Publice Gimnaziul „I. Boghiu” din s. Flămânzeni, raion Sîngerei (monitorizarea, asigurarea transparenței și participarea la luarea deciziilor).
- ➔ Sensibilizarea și conștientizarea a cel puțin 8 500 de cetățeni din raionul Sîngerei cu privire la necesitatea aplicării practicilor de eficiență energetică.
- ➔ Oferirea accesului a cel puțin 300 de elevi și cadre pedagogice la cabinetele de educație tehnologică, dotate cu echipament electric de cea mai înaltă eficiență energetică și posibilitatea de a căpăta competențe în pregătirea bucatelor, prelucrarea lemnului, confecționarea diferitor obiecte – folosind instrumente IT.

BUNE PRACTICI:

EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ - SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU TINERI

Cel puțin 300 de elevi și cadre pedagogice din gimnaziul „I. Boghiu” din satul Flămînzeni, datorită proiectului, beneficiază de echipamente și ustensile moderne, în cabinetele de educație tehnologică.

Elevii pot învăța mai eficient, cunoaște practic cum se asigură un consum eficient al resurselor energetice și conștientiza importanța modernizării.

Alți peste 7 500 de cetățeni din localitățile beneficiare ale proiectului au fost informați și educați cum să gestioneze corect consumul de resurse energetice. În acest sens au fost redactate mai multe materiale informative, care au fost distribuite masiv în comunitate.

Pentru elevi, a fost organizat un concurs de desene în domeniul eficienței energetice. Lucrările învingătorilor au fost publicate într-un calendar informațional elaborat și multiplicat în cadrul proiectului.

Plai

TITLUL PROIECTULUI:

Sporirea gradului de conștientizare ecologică a tinerilor prin implicarea lor în activități de protecție a mediului

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Satele Corpaci și Vișoara, raionul Edineț

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

3 176 de persoane, dintre care 138 de copii, 38 de cadre didactice și personal auxiliar din 2 grădinițe și 3 000 de cetățeni informați

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- ➔ Promovarea conceptului de eficiență energetică și a energiei regenerabile în două localități (Vișoara și Corpaci), în decurs de 3 luni.
- ➔ Modernizarea infrastructurii energetice a grădinițelor din s. Corpaci și Vișoara și reducerea cheltuielilor la agentul termic, începând cu luna VII de implementare a proiectului.
- ➔ Dezvoltarea parteneriatelor locale și intercomunitare prin crearea a 2 grupuri de inițiativă locală.
- ➔ Consolidarea capacităților ONG și a grupurilor de inițiativă locală prin instruirea în cadrul a 9 seminare tematice.

BUNE PRACTICI:

COPIII DIN SATELE VIȘOARA ȘI CORPAȚI BENEFCIAZĂ DE ENERGIE VERDE

În aceste 2 localități, beneficiare ale proiectului, au fost formate 2 grupuri de inițiativă locală a câte 10 persoane, care au fost instruite în domeniul eficienței energetice și au promovat conceptul în rândul cetățenilor prin intermediul activităților nonformale.

În procesul de pregătire, au fost organizate 9 instruirii tematice, după care cei 20 de membri au putut fi implicați activ în cadrul campaniilor de informare în masă. De asemenea, grupurile de inițiativă, în parteneriat cu APL-ul, au actualizat planurile de dezvoltare socio-economică din cele 2 localități, incluzând noile tendințe în domeniul eficientizării energetice și stabilind acțiuni prioritare noi pentru următorii ani.

Partea practică a proiectului a presupus instalarea panourilor fotovoltaice și două plite electrice la grădinița-creșă „Garofița” - s. Vișoara și grădinița „Andrieș” - s. Corpaci, astfel cetățenii pot să se convingă de eficiența tehnologiilor în domeniul energiei verzi.

a Părinților în Sprijinul Învățământului

TITLUL PROIECTULUI:

Reabilitarea sistemului de iluminare din Gimnaziul „V.Aleksandri”, or. Mărculești – un pas spre sănătatea copiilor (REAL)

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Orașul Mărculești, raionul Florești

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

170 de persoane, dintre care **120 de elevi** cu vârsta între 9 -16 ani și alți **324 de copii** participanți ai concursului de desen

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Abilitarea a 120 de elevi cu vârsta între 13-16 ani, 40 de părinți (femei și bărbați) și 20 de pedagogi (femei și bărbați), din Gimnaziul „V. Alexandri”, or. Mărculești, Gimnaziul „E. Popescu”, s. Băhrinești, Gimnaziul Prajila, Școala Primară Lunga, în elaborarea planului strategic instituțional în vederea eficienței energetice a clădirilor publice.
- Diminuarea nr. de elevi cu probleme oculare, în urma reabilitării sistemului de iluminare din Gimnaziul „V. Alexandri” or. Mărculești și a lecțiilor despre sănătatea copiilor.
- Familiarizarea a 120 de elevi cu vârsta între 9 -16 ani, 50 de părinți și pedagogi, inclusiv bărbați și femei, din zona Mărculești despre domeniul de

BUNE PRACTICI:

EFICIENȚA ENERGETICĂ ÎN VIZIUNEA COPIILOR

Pe parcursul ultimului an, în orașul Mărculești s-a discutat în permanență și foarte intens despre eficiența energetică.

În cadrul proiectului a fost organizată o serie de instruirii cu tematica: „Cum pot eu contribui la Eficiența Energetică și la Protecția Mediului”, unde au participat profesori, elevi, dar și părinții acestora. A fost organizat un concurs republican de desen la tema proiectului, unde au participat 324 de copii din 19 unități administrativ teritoriale, dintre care 144 de elevi au fost premiați.

În cadrul proiectului a fost modernizat și eficientizat sistemul de iluminare al Gimnaziului „V. Alexandri”, or. Mărculești. În total au fost instalate peste 3 000 metri de cablu și 220 de corpuri de iluminat noi. În urma modernizării consumul de energie a instituției a scăzut cu peste 20%.

Eficiență Energetică și Mediu prin lecții tematice și acțiuni despre eficiența energetică și problemele de mediu din zona noastră.

- Reducerea cu 15% a cheltuielilor operaționale la agentul energetic ale Gimnaziului „V. Alexandri”, prin instalarea sistemelor de iluminare eficiente și economice.

a Părinților și Pedagogilor „Cantemir Nord”

TITLUL PROIECTULUI:

Eficiența energetică - șansa Pământului

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Municipiul Bălți

NUMĂRUL DE BENEFICIARI
AI PROIECTULUI:

900 de elevi ai L.T. „D. Cantemir” din
mun. Bălți și 32 000 de cetățeni ai
RD NORD informați

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Implicarea a 15 Membri ai CLC în monitorizarea proiectului cu finanțare UE „Creșterea EE a L.T. „D. Cantemir” mun. Bălți”.
- Conștientizarea a 32 000 de cetățeni din RD NORD despre principiul Eficienței Energetice și implicarea lor participativă în treburile publice.

BUNE PRACTICI:

TINERII - PROMOTORI AI EFICIENȚEI ENERGETICE

Elevii L.T. „D. Cantemir” din municipiul Bălți au fost implicați într-o amplă campanie de informare a cetățenilor din regiunea de nord.

Aceștia au fost antrenați în cadrul proiectului despre Eficiența Energetică, după care, în parteneriat cu specialiștii, au creat calendare de masă într-o formă specială.

Calendarele create au fost ilustrate cu desene comice și dispun de un set de informații educaționale. Produsele create au fost distribuite în masă.

Procesul de realizare a lucrărilor a fost monitorizat de tineri, profesori și părinți care s-au consolidat într-un comitet local.

Centrul de Instruire și Dezvoltare Personală „ANIMA”

TITLUL PROIECTULUI:

Tinerii Anti-cafenelei pentru un mediu sustenabil prin servicii publice locale calitative

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

Municipiul Bălți

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

1 577 de persoane, dintre care **7 tineri (14-20 ani)**, tinerii Ambasadori ECO, **200 de participanți** la Expo-Forum și **1 370 de tineri**

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Abilitarea unui grup de 7 tineri (14-20 ani), ambasadori ai educației, adoptării unei atitudini eco și activismului civic, în managementul infrastructurii și serviciilor publice de calitate al municipiului Bălți, timp de 7 zile la Cursul de Formare al Ambasadorilor ECO.
- Sensibilizarea opiniei publice a unui grup de 1 000 tineri din municipiul Bălți (14-20 ani), timp de 8 luni, referitor la importanța adoptării unei atitudini eco și a activismului civic în privința managementului infrastructurii și serviciilor publice de calitate ale municipiului Bălți.
- Eficientizarea energetică a sistemului de iluminare stradală din raza Gimnaziului nr. 14 municipiul Bălți cu 8 piloni, cu baterii solare, timp de 8 luni.

BUNE PRACTICI:

EFICIENȚA ENERGETICĂ SE ÎNVAȚĂ

În 7 instituții de învățământ din mun. Bălți s-au desfășurat 35 de ore informaționale la tematicile eficienței energetice, la care au luat parte cca. 700 de elevi. Activitățile au fost realizate de 7 tineri instruiți în cadrul proiectului – Ambasadorii Eco din municipiu.

Pentru a sensibiliza opinia publică AO „ANIMA”, a organizat un Expoforum, eveniment care a implicat 5 ateliere de lucru creativ cu experți, dar și partea festivă cu concert din partea tinerilor talente, defilare de modă eco din partea Colegiului de Industrie Ușoară Bălți. Evenimentul a implicat participarea a 200 de persoane și a fost mediatizat în presa locală și regională.

Totodată, în cadrul proiectului, în raza Gimnaziului nr. 14 din municipiul Bălți a fost instalat un sistem de iluminare stradală pe bază de energie solară pentru 8 piloni.

„Viitorul” din Sărata Veche

TITLUL PROIECTULUI:
Implicarea – cheia schimbării

LOCALIZAREA PROIECTULUI:

**Comuna Sărata Veche,
raionul Fălești**

NUMĂRUL DE BENEFICIARI AI PROIECTULUI:

4 356 de cetățeni ai comunei Sărata Veche, inclusiv APL – Sărata Veche, ÎM „Menajacvaprim”, Centrul de Cultură și Agreement Sărata Veche

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- 1 500 de cetățeni din comuna Sărata Veche, sensibilizați cu privire la importanța participării active și constructive în procesul decizional local privind dezvoltarea durabilă de mediu, până la 31.10.2020.
- 600 de cetățeni cu capacități mai bune pentru managementul eficient al deșeurilor vegetale, până la 30.04.2021.
- Îmbunătățirea serviciului de gestionare a deșeurilor din comună cu un serviciu nou de management eficient și complet de gestionare a deșeurilor vegetale, până la 30.06.2021, de care vor beneficia minim 800 de gospodării și 10 producători agricoli.

BUNE PRACTICI:

DEȘEURILE VEGETALE – SURSĂ DE ENERGIE VERDE

Cele 15 întâlniri sectoriale cu cetățenii din comuna Sărata Veche și cu reprezentanții APL, cu privire la importanța participării active și constructive în procesul decizional local și la dezvoltarea durabilă de mediu, au motivat locuitorii să se implice activ în procesele locale. Motivarea căpătată în cadrul întâlnirilor, a generat un grad înalt de activism în cadrul celor 2 concursuri „Green Mahala” realizate în toate cele 3 localități ale comunei.

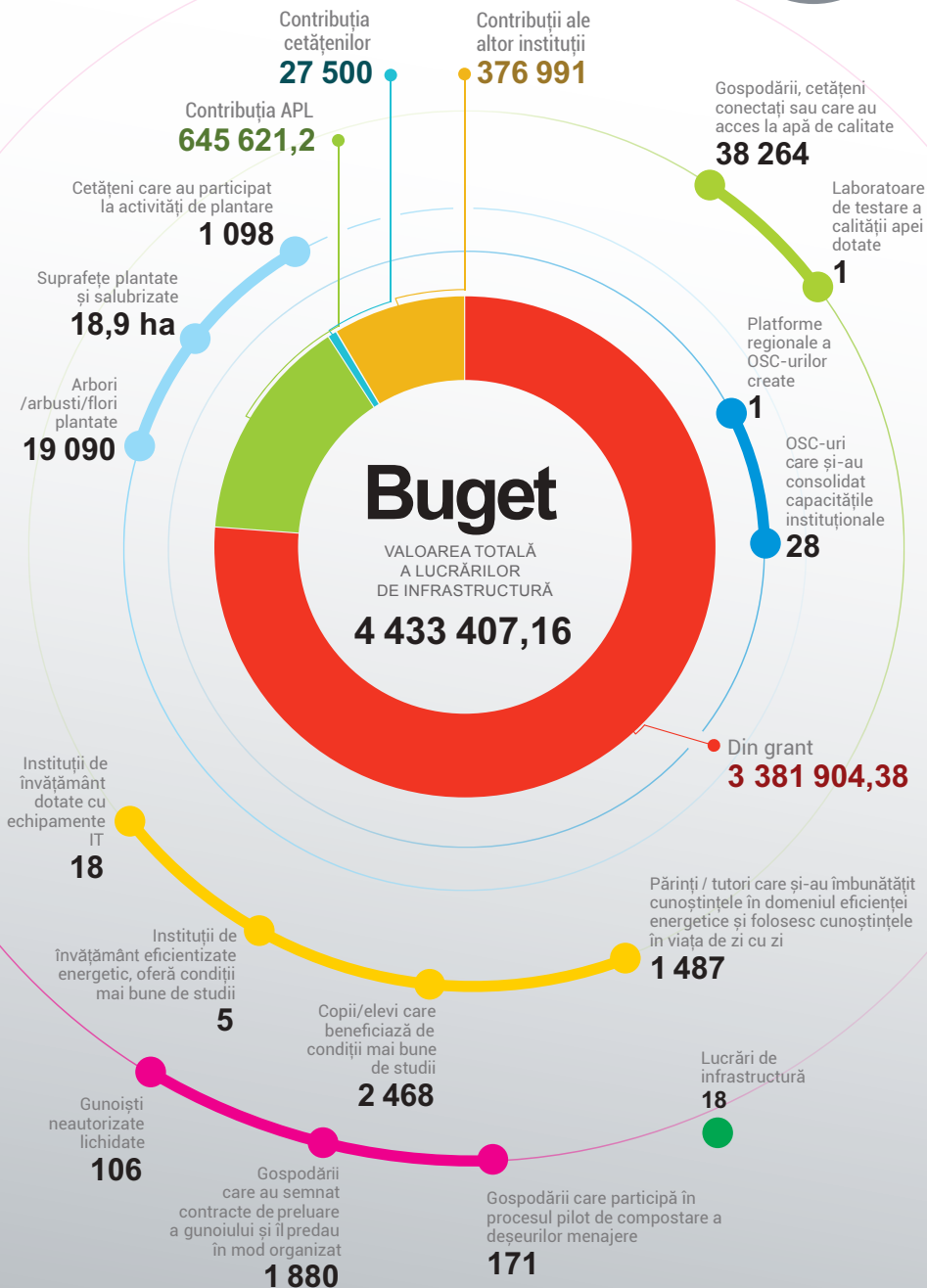
APL-ul în parteneriat cu organizația și susținerea cetățenilor, a elaborat Regulamentul Serviciului de management al deșeurilor vegetale din comună. Aprobarea regulamentului a permis implementarea cu succes a părții de infrastructură a proiectului.

A fost achiziționat un tocător de crengi, 2 tocătoare de frunze și un cazan pe bază de rumeguș de crengi, care a fost instalat la Casa de Cultură din localitate.

Datorită proiectului în comuna Sărata Veche se gestionează eficient deșeurile vegetale care au devenit sursă de energie verde.

28 PROIECTE IN VALOARE DE 14 995 846,80 MDL, DIN CARE 4 433 407,16 LUCRĂRI DE INFRASTRUCTURĂ.

CASMED
Asociația Obștească

Asociația Obștească „CASMED”

www.casmed.md

+373 231 2 76 74

[casmed.md](https://www.facebook.com/casmed.md)

[casmed_md](https://www.instagram.com/casmed_md)

CASMED - 10 ani de sprijin și încredere